

УДК 338

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ КОМУНАЛЬНИХ ПЛАТЕЖІВ В ОРЕНДОВАНИХ НЕЖИТЛОВИХ ПРИМІЩЕННЯХ

О.С. Балан, д.е.н., доцент

О.С. Мартиненко

Одеський національний політехнічний університет, Одеса, Україна

Балан О.С., Мартиненко О.С. Особливості обліку комунальних платежів в орендованих нежитлових приміщеннях.

Облік комунальних платежів в орендованих нежитлових приміщеннях має ряд особливостей, без знання яких навіть у досвідченого бухгалтера зростає ризик допущення помилки. У статті визначено порядки сплати орендарем нежитлового приміщення комунальних послуг. Наведено приклади таких порядків сплати та розглянуто тонкощі даного питання. В сучасних умовах питання обліку комунальних платежів в орендованих нежитлових приміщеннях актуальним, так як велика кількість підприємств на території України відмовляються від виробничої діяльності на користь операційної оренди. Адаже орендувати приміщення потрібно всім і виробничим підприємствам та торговельним точкам, і т. д. Саме тому все частіше зустрічаються підприємства, для яких операційна оренда якщо не основний дохід, то хоча б додатковий.

Ключові слова: комунальні платежі, оренда нежитлових приміщень, бухгалтерський облік, податковий облік, комунальні послуги, орендар, орендодавець, договір

Балан А.С., Мартыненко А.С. Особенности учета коммунальных платежей в арендованных нежилых помещениях.

Учет коммунальных платежей в арендованных нежилых помещениях имеет ряд особенностей, без знания которых даже у опытного бухгалтера возрастает риск допуска ошибки. В статье определены порядки уплаты арендатором нежилого помещения коммунальных услуг. Приведены примеры таких порядков уплаты и рассмотрены тонкости данного вопроса. В современных условиях вопрос учета коммунальных платежей в арендованных нежилых помещениях актуален, так как большое количество предприятий на территории Украины отказываются от производственной деятельности в пользу операционной аренды. Ведь арендовать помещения нужно всем и производственным предприятиям, и торговым точкам, и т.д. Именно поэтому все чаще встречаются предприятия, для которых операционная аренда если не основной доход, то хотя бы дополнительный.

Ключевые слова: коммунальные платежи, аренда нежилых помещений, бухгалтерский учет, налоговый учет, коммунальные услуги, арендатор, арендодатель, договор

Balan O.S., Martynenko A.S. Features of accounting for public utilities in the leased non-residential premises.

Accounting for public utilities in the leased non-residential premises has a number of features, without knowledge of which even experienced accountant increases the risk of error tolerance. The article defines the procedures for the payment by the lessee non-residential premises and communal services. Examples of such orders for the payment and considered the intricacies of this issue. In modern conditions the question of accounting for public utilities in the leased non-residential premises is relevant because a large number of enterprises on the territory of Ukraine refuse from productive activities in favor of an operating lease. After all, renting premises and necessary for all productive enterprises, and outlets, etc. that is why, increasingly, there are companies for which an operating lease if not a basic income, then at least additional.

Key words: utilities, rental of non-residential premises, accounting, tax accounting, utilities, tenant, lessor, contract

Комунальна власність є найважливішим активом кожного міста. Левову частку цього активу становить житловий фонд і нежитлові приміщення, що здаються в оренду [1].

Комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газо- та електропостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому законодавством [2].

Аналіз останніх досліджень та публікацій

На вивченні питань обліку комунальних платежів в орендованих приміщеннях в Україні спеціалізуються такі фахівці як Алексеева Н.О., Джога Р.Т., Левицький Д.М., Олефірова О.В., Погорелова В.В., Сльозко Т.М., Хорунжак Н.М. Проте задоволення потреб людини в холодній і гарячій воді, газо- та електропостачання, опалення, а також вивезення відходів шляхом надання комунальних послуг знаходяться під впливом законодавчих актів, що постійно змінюються. У процесі господарської діяльності орендарі нежитлових приміщень стають споживачами комунальних послуг та потребують визначення порядку сплати комунальних послуг.

Виклад основного матеріалу дослідження

Дані послуги можуть бути включені у вартість орендної плати і можуть оплачуватися окремо, подібні моменти обов'язково прописуються в договорі про передачу майна в оренду.

Існує кілька порядків сплати орендарем нежитлового приміщення комунальних послуг:

1. Вартість комунальних послуг може бути включена в орендну плату.
2. Комунальні платежі можуть компенсуватися орендодавцю окремо від суми орендної плати.
3. Орендар може самостійно укладати договори з комунальними службами.

На рис. 1 зображено облік у орендодавця вартості комунальних послуг залежно від обраного ним варіанта.

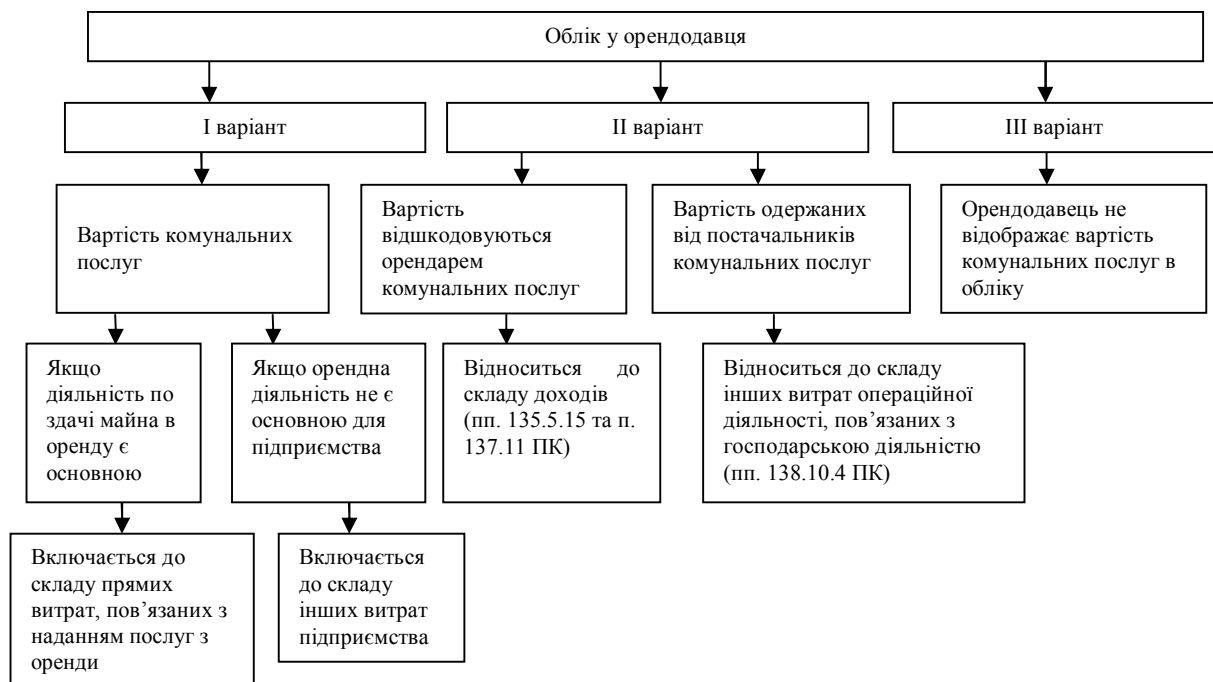

Рис. 1. Облік у орендодавця вартості комунальних послуг залежно від обраного ним варіанта
Джерело: Складено авторами за матеріалами [3]

Коли орендар орендує приміщення він повинен, згідно з цільовим призначенням, відносити вартість спожитих комунальних послуг до складу адміністративних (пп. 138.10.2 ПКУ), інших операційних (пп. 138.10.4 ПКУ), збутових (пп. 138.10.3 ПКУ) або загальновиробничих витрат (пп. 138.8.5 ПКУ).

Частіше за все використовують варіант розрахунку, коли комунальні послуги включені у вартість оренди. Зазвичай порахувати приблизну суму комунальних витрат не становить великої праці для орендодавця. І тому він (орендодавець) в свою чергу просто передбачає в договорі ту суму, яка покриє комунальні послуги і принесе дохід. У цьому випадку з комунальними службами орендодавець розраховується самостійно.

У разі включення вартості комунальних платежів в суму орендної плати, сума орендної плати може бути фіксованою величиною або ж може бути змінена, залежно від обсягу спожитих орендарем комунальних послуг – все це повинно бути передбачено в договорі про оренду. Тоді орендна плата буде складатися з двох складових: постійна складова, або саме орендна плата, та змінна складова, або комунальні платежі.

Коли орендна плата складається з двох складових, орендодавець змушений вести відокремлений облік витрат на комунальні платежі.

Якщо орендар відшкодовує орендодавцю вартість спожитих комунальних послуг, у складі орендної плати, цю операцію також в залежності від цілей використання майна відображають як витрати по звичайних видах діяльності або інші витрати. Крім документів, пов'язаних з розрахунками по орендній платі (наприклад,

актів), для документального оформлення даного способу розрахунків можуть знадобитися копії рахунків комунальних служб. Аналогічним чином в частині визнання витрат у бухгалтерському обліку діє і орендар [4].

Відображення в податковому обліку орендодавця операцій, пов'язаних з відшкодуванням включені в орендну плату комунальних витрат, не викликає сумнівів ні у платників податків, ні у податкових органів.

Розглянемо приклад обліку комунальних платежів, коли орендар відшкодовує орендодавцю вартість спожитих комунальних послуг, у складі орендної плати:

Згідно з договором оренди щомісячна орендна плата становить 1 800 грн., в т. ч. ПДВ – 300 грн. Вартість комунальних послуг, спожитих орендодавцем, – 2 346 грн., в т. ч. ПДВ – 391 грн. (включаючи витрати на утримання орендованого приміщення в сумі 600 грн., в т. ч. ПДВ – 100 грн.). В обліку сторін орендної операції відображаються згідно з табл. 1.

Варіант при якому орендар відшкодує суму комунальних платежів орендодавцю має свої мінуси і обмеження.

Через те що тарифи на комунальні послуги з часом змінюються, з часом може виникнути необхідність укласти додаткові угоди до договору оренди про зміну суми орендної плати. До того ж обсяги спожитих орендарем комунальних послуг можуть перевищувати суми, включені в орендний платіж орендодавцем, і, тому, можуть не покривати витрати орендодавця по сплаті комунальних послуг за приміщення, які передані в оренду.

Таблиця 1. Приклад обліку комунальних платежів, відшкодовуються орендодавцю орендарем

№ п/п	Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік			Податковий облік	
			Дт	Кт	Сума (грн.)	Дохід	Витра-а-ти
Облік у орендодавця							
1	Нараховано орендну плату за поточний місяць	Акт наданих послуг	377	703	1 800	1 500	–
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	703	641	300	–	–
3	Відображено у складі витрат вартість комунальних послуг, спожитих: –орендодавцем –орендарем	Акти виконаних робіт, рахунки, квитанції	91-94	631	1 455	–	1 455
			949	631	500	–	500
4	Відображено податковий кредит з ПДВ з комунальних послуг	Податкова накладна	641	631	391	–	–
5	Оплачено комунальні послуги постачальникам	Платіжне доручення	631	311	2 346	–	–
6	Отримано орендний платіж	Виписка банку	311	377	1 800	–	–
Облік в орендаря							
1	Нараховано орендну плату за поточний місяць	Акт наданих послуг	91-94	685	1 500	–	1 500
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	Податкова накладна	641	685	300	–	–
3	Перерахований орендний платіж	Платіжне доручення	685	311	1 800	–	–

Джерело: Складено авторами за матеріалами [3]

До обмежень відноситься відшкодування вартості комунальних послуг при оренді приміщень комунальної або державної власності. До плати за оренду індивідуально визначеного майна не включаються витрати на утримання орендованого майна та плата за послуги, які згідно з договором зобов'язується надавати орендарю державне підприємство, організація, господарське товариство, на балансі яких перебуває це майно [5].

Компенсація комунальних платежів окремо від орендної плати

В даному випадку вартість спожитих комунальних послуг орендар компенсує орендодавцю окремо від орендних платежів. Тобто за двома рахунками: на оплату оренди та на відшкодування комунальних платежів [6].

У разі відшкодування вартості комунальних послуг при оренді приміщень некомунальної чи недержавної форми власності підприємства можуть вибрати один з наступних варіантів оформлення договірних відносин:

- Укласти два окремих договори:
 - договір оренди нерухомого майна;
 - договір про відшкодування орендодавцю вартості комунальних послуг та витрат на утримання наданого в оренду нерухомого майна.
- Передбачити умову про відшкодування комунальних платежів у договорі оренди. Тоді в суму, що сплачується орендодавцю за таким договором, будуть входити:
 - орендний платіж – фіксована складова;
 - компенсація вартості комунальних послуг – змінна складова [3].

При цьому варіанті сплати комунальних послуг слід врахувати, що відповідно до ст. 10 Закону № 1875 певні види господарської діяльності у сфері житлово-комунальних послуг підлягають сертифікації на відповідність якості наданих послуг і ліцензуванню. Орендодавець – споживач комунальних послуг не має права їх перепродавати, а тільки може одержати від орендаря відшкодування витрат на оплату вартості таких послуг у розмірі, що не перевищує встановлених тарифів.

Рахунки за використані комунальні послуги орендарю виписуються на підставі показників лічильників, які реєструють обсяги споживання води, газу, електроенергії. Так як не завжди можливо і доцільно встановити лічильники в орендованих приміщеннях. Орендодавець повинен сам визначити порядок розрахунку суми компенсації.

- Є декілька варіантів того, як це можна зробити:
- за послуги тепlopостачання – пропорційно займаній орендарем площі приміщення до спільної площі всієї будівлі;
 - за послуги гарячого і холодного водopостачання, водовідведення – пропорційно чисельності працівників орендаря у загальній чисельності працівників, що працюють в приміщенні;
 - по електроенергії – виходячи з потужності електроприладів, що знаходяться в приміщенні, яка визначається на підставі фактичних даних про час роботи таких приладів за місяць.

Потрібно зауважити, що при оренді приміщень державної та комунальної власності практично

завжди використовується саме цей варіант (якщо немає бажання або можливості встановити лічильники). Тобто при оренді майна державної і комунальної власності відшкодування вартості комунальних послуг в суму орендної плати не включається та сплачується орендарем окремо (найчастіше згідно з окремим договором) [7].

Розглянемо приклад коли комунальні платежі компенсуються окремо від орендної плати.

Підприємствами ТОВ «Один» і ТОВ «Два» був укладений договір оренди нежитлового приміщення. Договором передбачено відшкодування орендарем орендодавцю вартості

комунальних послуг та витрат на утримання об'єкта оренди. Орендна плата за місяць - 1 200 грн. (у т. ч. ПДВ – 200 грн.). Загальна вартість комунальних послуг за місяць (включаючи утримання орендованого приміщення) склала 2 004 грн. (у т. ч. ПДВ – 334 грн.). Сума відшкодовується орендарем комунальних послуг згідно прикладеним до рахунку розшифровок склала 420 грн. (у т. ч. ПДВ – 70 грн.).

Відображення в обліку сторін договору операцій щодо відшкодування вартості комунальних послуг відбувається згідно з табл. 2.

Таблиця 2. Приклад обліку при якому комунальні платежі компенсуються окремо від орендної плати

№ п/п	Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік			Податковий облік	
			Дт	Кт	Сума	До-хід	Витрати
Облік у орендодавця							
1	Нараховано орендну плату за поточний місяць	Акт наданих послуг	377	703	1 200	1000	–
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	703	641	200	–	–
3	Відображено у складі витрат вартість комунальних послуг, спожитих: – орендодавцем	Акт виконаних робіт, рахунки, квитанції	91-94	631	1 320	–	1 320
	– орендарем		949	631	350	–	350
4	Відображено податковий кредит з ПДВ з комунальних послуг	Податкова накладна	641	631	334	–	–
5	Надані орендареві документи на відшкодування витрат орендодавця по комунальних послуг постачальникам	Акти виконаних робіт, розшифровки	377	719	420	350	–
6	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	719	641	70	–	–
7	Оплачено комунальні послуги	Платіжне доручення	631	311	2 004	–	–
8	Отримані суми: – орендних платежів	Виписка банку	311	377	1 200	–	–
	– відшкодування комунальних платежів				420	–	–
Облік в орендаря							
1	Нараховано орендну плату за поточний місяць	Акт наданих послуг	91-94	685	1 000	–	1 000
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	Податкова накладна	641		200	–	–
3	Відображені суми відшкодування витрат орендодавця комунальні послуги	Акти виконаних робіт, розшифровки	91-94	685	350	–	350
4	Відображено податковий кредит з ПДВ	Податкова накладна	641		70	–	–
5	Перераховані суми: – орендних платежів	Платіжне доручення	685	311	1 200	–	–
	– відшкодування комунальних платежів				420	–	–

Джерело: Складено авторами за матеріалами [3]

У орендаря суми ПДВ, сплачені або нараховані у складі вартості комунальних послуг (при виборі третього варіанта) або вартості їх компенсації (при виборі другого варіанту), включаються в податковий кредит на підставі п. 198.1, 198.2, 198.6 ПКУ [3].

Укладання орендарем договорів з комунальними службами.

На практиці зустрічаються випадки, коли орендар самостійно укладає окремі договори з комунальними службами. При цьому орендар встановлює окремі лічильники газу, електроенергії, води, тепла. Це доцільно, коли

орендоване приміщення експлуатується одним орендарем протягом тривалого періоду часу.

Розглянемо приклад обліку комунальних платежів нежитлових приміщень у разі укладання орендарем договорів з комунальними службами.

Підприємство ТОВ «Один» (орендар) орендує у ТОВ «Два» (орендодавець) виробниче приміщення (окрема будівля). Орендар зобов'язаний укласти договори з комунальними службами за умовами договору оренди,

встановити лічильники води, газу, електроенергії і самостійно оплачувати комунальні послуги. Орендна плата становить 72 000 грн. в місяць (в т. ч. ПДВ – 12 000 грн.). Постачальники комунальних послуг за поточний місяць виставили орендарю рахунки і склали акти виконаних робіт на суму 2 800 грн. (у т. ч. ПДВ – 466,66 грн.). Облік цих операцій у орендодавця і орендаря буде відбуватися згідно з табл. 3 [3].

Таблиця 3. Приклад обліку комунальних платежів нежитлових приміщень у разі укладання орендарем договорів з комунальними службами

№ п/п	Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік			Податковий облік	
			Дт	Кт	Сума	Дохід	Витрати
Облік у орендодавця							
1	Нараховано орендну плату за поточний місяць	Акт наданих послуг	361	703	72 000	60 000	–
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	703	641	12 000	–	–
3	Отримано орендний платіж	Виписка банку	311	361	72000	–	–
Облік в орендаря							
1	Нараховано орендну плату за поточний місяць	Акт наданих послуг	91	685	60 000	–	60 000
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	Податкова накладна	641	685	12 000	–	–
3	Отримані акти виконаних робіт від постачальників комунальних послуг	Акт наданих послуг	91	631	2 333,34	–	2 333,34
4	Відображено податковий кредит з ПДВ з комунальних послуг	Податкова накладна	641		466,66	–	–
5	Оплачено комунальні послуги постачальникам	Акти виконаних робіт	631	311	2 800	–	–
6	Перерахована орендна плата	Податкова накладна	685		72 000	–	–

Джерело: Складено авторами за матеріалами [3]

Висновки

Існує кілька варіантів компенсації витрат на комунальні послуги при оренді нежитлових приміщень. Найбільш простим в обліку є варіант, коли орендар укладає договори з постачальниками

комунальних послуг. У випадках, коли такий варіант неможливий, вартість комунальних послуг відшкодовується орендарем орендодавцеві. Будь-який з цих варіантів обов'язково повинен бути прописаним в договорі про оренду.

Abstract

The accounting of utility payments in leased non-residential premises has a number of features without knowledge which even experienced accountant have risk to do mistake.

There are several methods of utilities payment by the tenant of the non-residential premise:

1. The cost of utilities can be included in the rent.
2. Utility payments can be compensated to the lessor separately from the amount of the rent.
3. The tenant can independently sign contracts with municipal services.

Expenses have to be confirmed by the relevant primary documents, obligation of maintaining and storages which is provided by rules of conducting accounting and other documents established to section II Tax Code (item 138.2 Tax Code of Ukraine). In the lease contract the fixed rent sum is determined.

At rent of non-residential premises it is expedient to provide compensation for expenses on utilities at the conclusion of a treaty contract between the lessor and the tenant. There are several options of compensation of these expenses. The simplest in the accounting is the variant when the tenant directly signs contracts with suppliers of utilities. In cases when such variant is impossible, the cost of utilities is compensated by the tenant to the landlord.

JEL Classification: M41.

Список літератури:

1. Проблеми амортизації комунальної власності / матеріали наукових праць / [Р. Бондаренко (Харківське міське бюро технічної інвентаризації), В. Чистякова (Харківська державна академія міського господарства)] / Науково-технічний збірник / – Харків – 2003 – №46 – С. 204-216.
2. Закон України «Про житлово-комунальні послуги» від 26.11.2016, підстава 1540-19 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2004, № 47, ст. 514 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1875-15>.
3. Практичне керівництво «Оренда та лізинг: право та облік» серії «Бібліотека Баланс» / стаття «Оренда нежитлових приміщень: облік комунальних витрат» / [автор тексту С. Меркулова] – Дніпропетровськ: ТОВ «Баланс-Клуб», 2013, 112 с.
4. Практичне керівництво «Оренда» серії «Главбух» / [автор тексту А. Хороший] – Москва, «Акціон-МЦФЕР», 2013.
5. Постанова «Про внесення змін і доповнень до Методики розрахунку і порядку використання плати за оренду державного майна» від 19.01.2000 // Постанова Кабінету Міністрів України. 2000, № 75. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP000075.html.
6. Податок. Огляд. Інфо Податки 2016-2017: Коментарі. Рекомендації. Приклади. [Електронний ресурс]: Як оформити розрахунки по комунальних платежах за орендоване майно. – Режим доступу: http://nalogobzor.info/publ/uchet_raschetov_s_kontragentami/raschety_po_dogovoru_arendy/kak_oformit_raschety_po_kommunalnym_platezham_za_arendovannoe_imushchestvo/89-1-0-2411.
7. Комунальні платежі за оренду приміщень [Електронний ресурс]: сайт для бухгалтерів бюджетних установ. – Режим доступу: <https://buhgalter.com.ua/articles/details/6745/>.
8. Підруч.-метод. посібник «Бухгалтерський облік» / [А.П. Сахон, Е.Ф. Софронова, Г.И. Невольникова, Н.С. Климова] – Архангельськ: Правда Півночі. – 2002. – 735 с.
9. Погорелова В.В., Левицький Д.М. Олефірова О.В., Алексеева Н.О. Практичний посібник. «Енергоефективний будинок крок за кроком». Книга 2. «Крок другий: Організація роботи ОСББ». – Київ, 2011. – 108 с.
10. Джога Р.Т. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: навчальний посібник / Р.Т. Джога. – К.: КНЕУ, 2006. – 483 с.
11. Закон України «Про житлово-комунальні послуги» від 16.10.2014 р. № 5459 – VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
12. Зорій Н.М. Контроль в бюджетній сфері: навчальний посібник / Н.М. Зорій, Н.Г. Мельник. – Тернопіль: Економічна думка, 2007. – 160 с.
13. Канева Т.Б. Бухгалтерський облік в комунальних установах: [Навчальний посібник] / Т.Б. Канева. – К.: Книга, 2009. – 180 с.
14. Наказ Державного Комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 19.09.2010 р. № 37 «Про затвердження Інструкції про встановлення та стягнення плати за скид промислових та інших стічних вод у системи каналізації населених пунктів та Правил приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vodokanal.te.ua>.
15. Сльозко Т.М. Організація обліку житлово-комунальних установ: навчальний посібник / Т.М. Сльозко. – К.: ЦУЛ, 2008. – С. 55.
16. Сисюк С.В. Облік орендних операцій з комунальним майном / С.В. Сисюк, Т.В. Кирик // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, № 1(55). – 2011. – С.147-149.
17. Хорунжак Н.М. Класифікація орендних операцій для побудови їх обліку на комунальних підприємствах / Н.М. Хорунжак, С. Лайчук. – Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ. – 2012. – № 3 (61). – С. 112-115.
18. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>.

References:

1. Bondarenko, R. & Chistyakova, V. (2003). Problemy amortizacii komunalnoi vlasnosti [Problems of depreciation of municipalities]. Kharkiv, 46, 204-216 [in Ukrainian].
2. Zakon Ukrainy "Pro zhitlovo-komunalni poslugi" vid 26.11.2016, pidstava 1540-19 [Law of Ukraine "On Housing and Communal Services" dated November 26, 2016, basis 1540-19]. (2004). Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1875-15> [in Ukrainian].
3. Merkulova, S. (2013). Praktychne rukovodstvo "Orenda ta lizing: pravo ta oblik" serii "Biblioteka balans" [Practical Guide "Lease and Leasing: Law and Accounting" in the "Library Balance" Series], Dnipropetrovsk, 46, 112 [in Ukrainian].
4. Khoroshii, A., (2013). Praktychne rukovodstvo "Orenda" serii "Glavbukh" [Practical guide "Rent" series "Glavbukh"]. Moscow [in Russian].

5. Postnova "Pro vnesennia zmin i dopovnen do Metodyky rozrahunku i poriadku vykorystannia platy za orendu derzhavnogo maina" vid 19.01.2000 [The Resolution "On Making Amendments and Addenda to the Method of Calculation and Procedure for Using the Lease of State Property" of 19 January 2000]. (19, January, 2000). Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP000075.html [in Ukrainian].
6. Yak oformyty rozrahunky po komunalnyh platezhah za orendovane maino [How to draw calculations for utility payments for leased property]. (2017). Retrieved from http://nalogobzor.info/publ/uchet_raschetov_s_kontragentami/raschety_po_dogovoru_arendy/kak_oformit_raschety_po_kommunalnym_platezham_za_arendovanno_imushhestvo/89-1-0-2411 [in Ukrainian].
7. Komunalni platezhi za orendu prymischen [Utility payments for the lease of premises]. Retrieved from <https://buhgalter.com.ua/articles/details/6745/> [in Ukrainian].
8. Klimova, N.S., Nevolnikova, G.I., Sofronova, E.F., & Sahon, A.P. (2002). Buhgalterskyi oblik [Accounting]. Arkhangel'sk [in Russian].
9. Pohoryelova, V.V., Levytskyi, D.M., Olefirova, O.V., & Aleksyeyeva, N.O. (2011). Enerhoefektyvnyy budynok krok za krokom [Energy Efficient Home Step by Step]. Knyha 2. "Krok druhyy: Orhanizatsiya roboty OSBB" – Book 2. "Step Two: Organization of Work of Condominiums". Kiev [in Ukrainian].
10. Dzhoha, R.T. (2006). Bukhhalterskyi oblik u byudzhetykh ustanovakh [Accounting in budget institutions]. K.: KNEU [in Ukrainian].
11. Zakon Ukrayiny "Pro zhytlovo-komunalni posluhy" vid 16.10.2014 r. № 5459 [The Law of Ukraine "On Housing and Communal Services" dated 16.10.2014 No 5459]. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua> [in Ukrainian].
12. Zoriv, N.M., & Melnyk, N.H. (2007). Kontrol v byudzhetyi sferi [Budget control]. Ekonomichna dumka – Economic Thought, Ternopil [in Ukrainian].
13. Kanyeva, T.B. (2009). Bukhhalterskyi oblik v komunalnykh ustanovakh [Accounting in communal institutions]. K.: Knyha [in Ukrainian].
14. Nakaz Derzhavnoho Komitetu budivnytstva, arkhitektury ta zhytlovoyi polityky Ukrayiny vid 19.09.2010 r. № 37 "Pro zatverdzhennya Instruktsiyi pro vstanovlennya ta styahnnennya platy za skyd promyslovykh ta inshykh stichnykh vod u systemy kanalizatsiyi naselenykh punktiv ta Pravyl pryymannya stichnykh vod pidpryemstv u komunalni ta vidomchi systemy kanalizatsiyi naselenykh punktiv Ukrayiny" [Order of the State Committee for Construction, Architecture and Housing Policy of Ukraine dated 19.09.2010 No. 37 "On Approval of the Instruction on the Establishment and Recovery of Fees for Disposal of Industrial and Other Wastewater in the System of Sewerage of Human Settlements and the Rules for the Acceptance of Wastewater of Enterprises in Utilities and Departmental sanitation systems of settlements of Ukraine"]. Retrieved from <http://www.vodokanal.te.ua> [in Ukrainian].
15. Slozko, T.M. (2008). Orhanizatsiya obliku zhytlovo-komunalnykh ustanov [Organization of accounting of housing and communal]. K.: TSUL [in Ukrainian].
16. Sysyuk, S.V., & Kyryk, T.V. (2011). Oblik orendnykh operatsiy z komunalnym maynom [Accounting for lease transactions with communal property]. Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu – Bulletin of the Zhytomyr State Technological University, Zhytomyr: ZHDTU, 1(55), 147-149 [in Ukrainian].
17. Khorunzhak, N.M., & Laychuk, S. (2012). Klasyfikatsiya orendnykh operatsiy dlya pobudovy yikh obliku na komunalnykh pidpryemstvakh [Classification of Lease Operations for Construction of their Accounting at Utility Enterprises]. Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu – Bulletin of the Zhytomyr State Technological University, Zhytomyr: ZHDTU, № 3(61), 112-115 [in Ukrainian].
18. Podatkovyy kodeks Ukrayiny [Tax Code of Ukraine]. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua> [in Ukrainian].

Надано до редакційної колегії 12.04.2017

Балан Олександр Сергійович / Oleksandr S. Balan
shurabalan@ukr.net

Мартиненко Олена Сергіївна / Olena S. Martynenko
martynenko_alena@rambler.ru

Посилання на статтю / Reference a Journal Article:

Особливості обліку комунальних платежів в орендованих нежитлових приміщеннях [Електронний ресурс] / О. С. Балан, О. С. Мартиненко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2017. – № 2 (30). – С. 18-24. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opi.ua/files/archive/2017/No2/18.pdf>